

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cavssa Helvetica Orthodoxae Fidei

Murner, Thomas

Lucernae, 1528

VD16 M 7034

D. Eckivs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29525

COLLATIO XLVII.

dico qui manib⁹ sit hominū, sed & deum nostrū eundē apud Athenienses destituisse. uultq; ut cognoscant, quo ad deus illis uitam præstat & omne, ne sibi manibus seruiant humanis, neq; eum imaginibus adsimilent. Nunc autē dñs meus doctor has scripturas omnes ad idola uult trahere hæc in locō, sed in primordio nascētis ecclesiæ Christianæ, & æque illic eis Christum prædicabat crucifixū, uult Paulus ne deo altare faciant, neq; ei manibus omnīū seruiant, neq; cuiq; adsimilent, quoniam nō habitat in templis manu factis, sicut Stephanus ipse testat, sic ego intelligo ut concludā deum lapidea templa corporales oblationes non exposcere, sed animas nostras in templa & misericordiā ad oblationem, & alia id generis quæ me ad interrogandum mouent, Amen.

D. ECKIVS.

In nomine tuo dñe Ihesu Christe, Amen. Ludi magister & euangelicus prædicator, qui primo admissurus erat, monitorias, & memoratorias imagines in unius horæ spacio turpiter peruersus est, & sic effectus melior, ut non solum imagines expugnare nitatur, sed & altaria dilacerare, & ecclesias destruere, se in Thurcorū consiliū adaptans, & si nos Christiani hoc non faciamus. Aduersatur uenerationi imaginum, quemadmodū nos illas ueneramur, propter eas res, quæ per ipsas imaginantur, seu representantur dictū adducens, Exo. xx. de quo heri sufficienter dictum est, quod ibi prohibetur imaginum adoratio & ueneratio, scilicet idolorū more, quod neq; nos probi Christiani facimus, sicuti & heri de exemplo conspiciorū declaratū est. Hoc autem ut uerum sit, debet scire ludi magister naturam & conditionem tractandi scripturas, quum adeo sit frivolutus ut earū uelit scripturarū lector esse, quas ne quidem didicerit, & si in ecclesia pulsatis campanis surgere ad dei uerbum annunciandum apud nostrates sit prædicare. Hæc autem est scripturarū natura, Augustinus docente, ut intellectus sumatur præcedentium & sequentium uerborum

CONCLUSIO QVARTA.

uerborum, hic autem præcedit. Ego sum deus tuus, non habebis deos alienos coram me &c. & ad hæc prohibet imagines adorare, ubi certum & clarum est eum prohibere alienorum idolorum imagines, hæc autem non sunt Christianorum imagines. Quum etiam & Lutherus ipse nouorum Christianorum caput, fatetur Christianorum imagines laudabiles esse & honorabiles, quare ergo eius discipulus audet diuæ Mariæ imaginem in monasterio sancti Galli turpiter uaccam mulcendam appellare. Ultra multos dicit homines seductos per imagines cui ego contradico, potius credens eum cum suo Iuffle, plus seduxisse homines, quam omnes crucifixi imagines in uniuerso orbe. Valde mouetur Christianos ex deuotione aliquas imagines gratiosas appellare. Hoc ne ad Christianum docentem spectat proximū suū male iudicare, sed in meliorem partem interpretari & docere deberet, procul dubio enim probi Christiani hæc dicentes eo non opinantur, gratiam uel in lapide uel in ligno esse, sed quia deus hominibus in eum locum confluentibus plus largiatur gratiarum, quam in alium quempiam locum peregrinationibus. Salomon tertio Regum libro, nono capite orauit de templo dei. Domine aperti sint oculi tui super domum, hanc die & nocte, ut exaudias orationem serui tui & populi tui Israel, & quod hoc in loco orauerint exaudias hoc in celo &c. Hæc Salomon ultra & ultra prosequitur, & noui nostri prophetæ homines diiudicant, qui procul quarunt sancta loca, quemadmodum hesternum die parrochus in Gâs pulchrū facinus induxerat, quia destituisset peregrinationem. Si enim ipse cum cæteris bene & recte Salomonis præceptū intellexissent, ubi ait peregrinus quoque si a remotis uenerit propter nomen tuum, & orabit in loco isto exaudiet eum &c. Et hoc ex scripturis docemur, creaturis aliquando in sano & bono intellectu tribui, quod alioqui soli Deo tribuendum esset, ludicum iij. Suscitauit eis saluatorem Othonielem, & si solus deus omnipotens saluator sit, nihilominus illic

COLLATIO XLVII.

illic homini tribuit in bono intellectu, sic scdm scripturas, & ipse Iudi magister facere debuisset, sicq; Christianos non iudicasset, qui dixerunt aliquas imagines esse gratiosas. Inducit Esa. xliiij. quod nihil est, clare em̄ ibidē de idolatria loquitur, artifices idoli nihil sunt, sicut clare post sequit̄. Reliquū aut̄ eius deū fecit, & adorat illud & obsecras dicens, libera me quia deus meus es tu. Ideoq; necq; Iudi magister expiscare debet uerbulū unū sine recto intellectu cōtra ecclesiā, diuo Augustino dicente, coloratus error sub Christiano titulo exurgere non potest, sed ex scripturis male intellectis. Ultimo induxit Act. xvij. ubi primū imagines ex toto reijcit, eos manere non sinens, ut tamen faciunt sotiij sui. Magnū est quū doceat Paulus in nomine Ihesu om̄e genua flectendū, & id si ad uocem facimus quā audimus, quare ergo gentia nostra non flecteremus ad imaginē Christi quam uidemus. Christus inq; dixit Matth. xxiij. Tūc apparebit signū filij hominis in celo, quod fortasse & ipsi imaginū expugnatores auferre tentabunt. At quia Christus externū suum signū in celo facturus sit, quare non etiā probi Christiani illud in terris non essent facturi. Nunc ad Paulū breuiter dico eum ibi de idolis loqui, toti enim mundo cognitū est, quā & Iudi magister a suo preceptore Vadiano audiuit, quam fuerit Athenis multipharia idolatria. Breuibus tamen hīc notū faciā, quāliter scripturas dilacerarit. Perpetuo dolendū tenerā & sine culpa iuuentutē famatā sancti Galli ciuitatis eam falsam doctrinā, hocq; uenenum ita imbibere. Principio germanicā interpretatus est, Paulū ciuitatē uidisse uenerari imagines, falsificatū est, quod & ipsius Lutherus sic uertit in alemannū, quumq; uidisset ciuitatem sic idolathicā. Sic & Zwinglius ipse ad simplicium deceptionē ubi in scripturis habet̄ idolū, sicut Corinth. x. prima Iohan. v. uertit, peruertendo imagines posuit, quum ex græco, latino ueteri germanorū, & noua Lutheranorū interpretatione, ubi de idolatria dumtaxat textus loquat̄. Secūdo dilacerauit

CONCLUSIO QVARTA.

dilacerauit scripturas in intellectu, quum Pauli uerba, Dñs non habitat in templis manufactis. Hoc namq; inflectere uoluit cōtra templa, quia notū est deum in omī loco esse per suā omnipotentā, & diuinā essentiā, sicut per prophetā loquit, Cœlum & terram ego adimpleo. Et Dauid cxxxviii. Psal. Si ascendero in cœlum tu illic es &c. Ideoq; & intellectus falsus est, neq; Christianus, quem Iudi magister hic extraxit, deum non esse in templis. Sed uerus intellectus deū non esse in templis, & idolorū imaginibus secundū gentiliū opinio. Ter tio scripturas dilacerauit, quia Pauli uerba uiolenta uit cōtra sacrificiū quod manibus fit, forte pedib⁹ ei seruiturus. Se met Paulus exponit, quod aliquorū deus egeat, quo dat̄ intelligi quia auferre uoluit falsum gentiliū intellectu, qui suis idolis sacrificabant, quasi his egerent. Nos aut̄ Christiani ex Esaia, Dauide edocti, scimus deum nō egere sacrificijs nostris, sicut neq; eget orationib⁹ nostris, sed nos eo egem⁹. Sicut & quāto dilacerat Pauli uerba, ubi gentes instruxerat cōtra eorū falsos deos & idola falsa, deitatē neq; adsimilari argēto neq; aurorū sculpto neq; incisso uocat̄ Onnon simile. Non docet dñm Ihesum non imaginari. Ideoq; & uos Iudi magister imagines non euertite, & si unus doctis credere recusatis, credite tamē S. Gregorio, quobis procul dubio maioris fuit intellectus, doctis credite Græcis, qui in duob⁹ cōcilijs, in Nicea & Constantinopoli imaginū expugnatores, ut hæreticos damnauerunt. Latinis credite doctis, qui in tribus concilijs Romæ habitis, similiter fecerūt, probis & antiquis credite germanis, qui hanc Felicianorū hæresim in Concilio Franckfordensi damnarunt sub Carolo magno Cæsare. Hic Carolus magnus ciuitatis Thuricensis ædificator, qui & contra eandem heresim libros aliquot scripsit, docuitq; qualiter imagines in ecclesia retinendæ sint. His credere debetis, & non ita inniti proprio capiti & fidutiæ propriæ sapiētiae, ut docet sapiens, ac ita cum cōmuni Christiana ecclesia imagines in ecclesia permittere,

Ee

COLLATIO XLVIII.

perque eas ut signa & memorias deum laudare sanctos quoque
uenerari. Hoc uobis animarum corporumque uestris utile erit.

LVDI MAGISTER S. GALLI.

Loquitur dominus meus doctor aduersus me, primo me admittisse, memorias imaginum haberi posse, breuiter (ut scitur respondi) ex scripturis non esse tollerandas imagines, quae uel adorantur uel uenerantur, quare nihil immutauimus, imagines ego nunquam oppugnaui, quod mea nouit superioritas, altaria nunquam dilacerauimus, sed altare uerum & iustum docui Christum, in quo altari fidelibus est sacrificandum seu offerendum. De ecclesiae usu docui ut ea dumtaxat causa congregationis fidelium teneantur, ad ministrandum sacramentorum ratione. Atqui dominus meus doctor frivolum me lectorum inculpat, non ego me in gessimus, sed rogatus ad hoc ueni, iuxtaque scripturarum mandatum primae Corin. xiiii. Prophetarum autem duo aut tres dicant, & ceteri diiudicent, quod si alij reuelatum fuerit sedenti, prior taceat, potestis enim omnia prophetare, ut omnes discant, & omnes consolationem accipiant. Quia autem ultra scripturas dicit intelligi de alienis dijs solam esse non potest. Quum Paulus dicat, quod nescientes colitis hoc ego uobis praedico, clare intelligit Paulum illis prohibere altaria & imagines ueri dei iamque altare erexerant. Dicit dominus meus doctor Lutherum caput esse nostrum, quod non est, solus enim Christus caput est nostrum, nosque discipuli eius. Pro me loquor ego, neque me Lutheri, neque Zwinglij, sed Christi libros legere. Dilecte domine doctor, non recte uobis propositum est, Mariam matrem dominam me uaccam mulcendam appellauisse, sicut probare uolo. Ego & Iussle ad Christum duximus, sicut in nostra communitate partim apparet. Imagines gratiosas dicere est imaginibus seruire, contra dei uerbum. Ideoque & haec idolatria iudicari potest ut alia carnis opera. Quia autem dominus meus doctor loca quaedam specificat, cum templo Salomonis illud probans in nouo testamento, solutum est. In Actis de Stefano scriptum est, praedicasse scilicet eum Ihesum crucifixum, qui leuaturum